

53. Hz. Ebû Bekir (r.a.)

Hz. Ebubekir (r.a.), 573 senesinde Mekke’de doğdu. İslâm’dan önceki 38 yıllık hayatında dahi içki kullanmamış, putlara tapmamış, daima nezih ve örnek bir şahsiyet sergilemiştir. Allah Resulü, Peygamberliğini ilan ettiğinde, hemen iman etmiştir. Hz. Ebubekir sevgili Resul’ünün en sevgili dostudur. Kur’an’ı ifade ile; “İkinin ikincisi”dir. Canıyla, malıyla ve ailesiyle Peygamber Efendimiz’in etrafında âdetâ pervane olmuş, ömrünü ve bütün varlığını İslâm’ın muhafazası ve yayılması için harcamıştır. Ashâb-ı kiram, Ebubekir Efendimiz’in kıymetini bilir; “Onu kızdırırsak, Resulullah gazaplanır, Resulullah gazaplanınca da Cenâb-ı Hak gazap eder ve biz helâk oluruz!” diye ona karşı çok dikkatli davranırlardı. Efendimiz ona şu ebedî müjdeyi vermişlerdi: “Ey Ebubekir! Ümmetimden Cennet’e ilk girecek kişi olman sana kâfi değil midir?!”

Resulullah ruhunu teslim ettiğinde, Ebû Bekir (r.a.) başka bir yerde idi. Halk toplanmış, ağlaşıyordu. Ebû Bekir (r.a.) haberi alıp geldiğinde, kimseyle konuşmadan doğruca Resulullah’ın bulunduğu odaya girdi. Yüzündeki örtüyü kaldırdı, alnından öptü. Bizler Allah’ın kullarıyız ve O’na döneceğiz. Anam babam sana feda olsun! dedi. Hz. Ebû Bekir, Ashabın ileri gelenlerinin yaptıkları konuşmalardan sonra ittifakla “Resulullah’ın halifesi” seçildi. Çünkü herkes onun Resulullah (a.s.m.) yanındaki yerinin herkesten önde olduğunu biliyor ve takdir ediyordu. Toplamda iki buçuk yıllık halifelik yaptı. Vefat ettiğinde Efendimizin yanına defnedildi.

Hz. Ebu Bekir (r.a.) Neden Sıddık Denmiştir?

Fahri-i Kâinat Efendimiz, İsrâ ve Miraç hâdisesini Kureyş müşriklerine haber vereceği zaman: “Ey Cebrail! Kavmim beni tasdik etmez!” dedi. Cebrâîl (a.s.): “Ebubekir Sen’i tasdik eder. O Sıddık’tır.” buyurdu. Nitekim müşrikler, Miraç hâdisesini duyduklarında, derhâl Hazret-i Ebubekir’e koştular:

“Arkadaşın, bir gece içinde Mescid-i Aksa’ya gittiğini, oradan da göklere çıkıp sabah olmadan

tekrar Mekke’ye geldiğini söylüyor. Bakalım buna ne diyeceksin?” dediler. Hazret-i Ebubekir: “O ne söylüyorsa doğrudur! Çünkü O’nun yalan söylemesine imkân ve ihtimâl yoktur! Ben, O’nun her getirdiğine peşinen inanırım...” dedi. Müşrikler tekrar: “Sen O’nu tasdik ediyor ve bir gecede Beytül-Makdis’e gidip geldiğine inanıyor musun?” dediler. Hazret-i Ebûbekir: “Evet! Bunda şaşılacak ne var? Vallahi O bana, gece veya gündüzün herhangi bir vaktinde kendisine Allah’tan haber geldiğini söylüyor da ben yine O’nu tereddütsüz tasdik ediyorum.” dedi. Daha sonra Ebubekir, o sırada Kâbe’de bulunan Peygamber Efendimiz’in yanına gitti. Olanları bizzat Efendimiz’in mübarek fem-i saadetlerinden dinledi ve: “Sadakte (doğru söyledin) ya Resulallah!” dedi. Allah Resulü’de, O’nun bu tasdikinden gayet memnun kalarak cihanı aydınlatan tebessümüyle Hazret-i Ebubekir’e: “Ey Ebubekir! Sen Sıddıksın!” buyurdular. Sevr Mağarası: Hicret esnasında Sevr Mağarası’na doğru giderken Hazret-i Ebubekir, Fahri-i Kâinat Efendimiz’in kâh önünde, kâh arkasında yürüyordu. Allah Resulü: “Ey Ebubekir, niçin böyle yapıyorsun?” diye sordular. Hazret-i Ebubekir: “Ya Resulallah! Müşriklerin arkanızdan yetişebileceğini düşünüyor, arkadan yürüyorum; ileride pusu kurup bekleyebileceklerini düşünüyor, önünüzden yürüyorum!” dedi. Daha sonra Sevr Mağarası’na ulaştılar.

Ebubekir (r.a.): “Ya Resulallah! Ben mağarayı temizleyinceye kadar, Siz burada bekleyin!” dedi ve mağaraya girdi. Mağaranın içini temizledi. Eliyle yokluyor, bir delik bulduğunda hemen elbisesinden bir parça kesip orayı kapatıyordu. Bunun üzere üst elbisesinin tamamını deliklere tıkadı, sadece bir delik kaldı. Ona da topuğunu koyduktan sonra: “Artık gelebilirsiniz ey Allah’ın Resulü!” dedi. Hz. Ebubekir’in üst kısmında elbise olmadığını fark eden Allah Resulü: “Elbisen nerede, ey Ebubekir?” diye hayretle sordu. Hz. Ebubekir de yaptıklarını anlattı. Bu âlicenap davranış karşısında son derece duyulanan Allah Resulü, mübarek ellerini kaldırarak Ebubekir

için dua ettiler. Resulullah da gelip onun yanına oturdu. Mübarek başını mağara arkadaşının dizine dayayarak uyudu. Biraz sonra Hz. Ebû Bekir, ayağında müthiş bir sızı hissetti. Acısından âdeta ciğeri yandı. Ama onun fedakârlığının ölçüsüne bakın ki, Resulullah'ı uyandırmamak için yerinden hiç kıpırdamadı. Fakat acının tesiriyle gözlerinden yaş geldi. Resulullah mübarek yüzüne düşen bu damlalarla uyandı: "Ne oldu, ey Ebû Bekir?" dedi. Ebû Bekir: "Anam babam sana feda olsun, yâ Resulallah! Ayağımı bir şey soktu!" dedi.

Maddi ve manevi dertlerin dermanı olan Resulullah, mübarek tükürüğünü ısıtılan yere sürdüğü anda Hz. Ebû Bekir'in ağrısı sızısı kesiliverdi. Bu büyük fedakârlık karşısında duyulanan Peygamberimiz, duygularını şöyle dile getirdi: "Ey Allah'ım! Ebû Bekir'in derecesini kıyamet günü benimle beraber eyle." Müşrikler, mağaraya yaklaşırlarken endişeye kapılan Hazret-i Ebubekir Sıddık, Resulullah Efendimize: "Ben öldürülürsem, nihâyet bir tek kişiyim, ölümler giderim. Fakat Sana bir şey olursa, o zaman bir ümmet helâk olur." diyordu. Peygamber Efendimiz ayakta namaz kılıyor, Ebubekir (r.a.) de gözcülük yapıyordu. Bir ara: "Mekkeliler Sen'i arayıp duruyorlar. Vallahi ben kendim için endişelenmiyorum. Fakat Sana zarar vermelerinden korkuyorum." dedi. Resul-i Ekrem Efendimiz ise:

"Ey Ebubekir! Mahzun olma! Hiç şüphesiz Allah bizimle beraberdir!" buyurdular. Hz. Ebûbekir orada dolaşıp duran müşriklerin ayaklarını görünce de: «Ey Allah'ın Resulü! Eğer şunlardan biri eğilip aşağıya bakacak olursa mutlakâ bizi görür!» dedi. Resûlullah ise: "Üçüncüleri Allah olan iki kişiyi sen ne zannediyorsun, ey Ebûbekir?!" buyurdular.

Allah Resulüne karşı Sevgisi

Bir gün Hz. Ebubekir, Kâbe'de insanları Allah'a ve Resul'üne îman etmeye çağırıyordu. Buna öfkelenen müşrikler, Hz. Ebubekir'le müminlerin üzerine yürüyüp onları şiddetle dövmeye başladılar. Hele fasık Utbe, Hz. Ebubekir'in üzerine çıkıp çiğnedi, yüzünü demir tabanlı ayakkabılarıyla tekmeledi. Hz. Ebubekir'in her

tarafı kan revan içinde kaldı. Kabilesi Teymoğulları, Hz. Ebubekir'i müşriklerin elinden zorla kurtarıp baygın bir hâlde evine götürdüler. Öleceğinden korkuyorlardı. Hz. Ebubekir, ancak akşama doğru kendine gelebildi ve ilk olarak bin bir zahmetle: "Resulullah nasıl, iyi mi?" diye sordu. Annesi Ümmü'l-Hayr sürekli: "Bir şeyler yiyip-içsen!" diye ısrar ediyor, Hz. Ebubekir ise, sanki onu hiç duymuyormuş gibi: "Resulullah ne yapıyor ne hâledir?" diye sorup duruyordu. Annesi oğlum Resulullah iyidir sen bir şeyler yiyip içsen deyince o da Allah Resulünü görmeden asla dedi.

Gece olunca, bin bir güçlkle ve gizlice Dârul-Erkâm'a gidip Resulullah'ı görünceye kadar hiçbir şey yiyip içmedi. Peygamber Efendimizi görünce de hemen dizlerine kapanıp: "Anam-babam Sana feda olsun ya Resulallah! Benim hiçbir sıkıntım yok. O habis fâsik beni biraz hırpaladı, o kadar!" dedi.

Hz. Ebubekir'in (r.a.) İbadet Aşkısı

Müşrikler, Hz. Ebubekir'in Kâbe'de ibadet etmesine müsaade etmedikleri için, o da evinin önünde bir namazgâh edinmişti. Orada namaz kılıp Kur'an okumaya başladı. Rikkat-i kalbiyle sahibi, yufka yürekli bir zât olduğu için, Kur'an-ı Kerim'i okurken hüzünlenir, gözyaşlarına mâni olamazdı. O, Kur'an-ı Kerim'i böyle derin bir vecd içinde okurken müşriklerin çocukları ve kadınları, etrafında toplanıp hayran hayran dinlemeye başladılar. Bu hâl, Kureyş müşriklerini korkuttu. Buna mâni olmak için uğraştılar. Ebubekir (r.a.) ise Allah'ın himâyesine sığınarak ibadetlerine devam etti. Ebû Bekir'in (r.a.), Müslüman olduğunda 40 bin dirhem serveti vardı. Hepsini İslam davasına harcanmak üzere Peygamberimizin emrine verdi. Hz. Ebû Bekir bir yandan fikriyle, ikna ve ispat kabiliyetiyle İslam'ı durmadan tebliğ ediyor, diğer taraftan da fakir Müslümanlara maddi yardımlarda bulunuyordu. Onun vasıtasıyla Mekke ileri gelenlerinin pek çoğu İslam'a girme şerefine ermiştir.

H. Ebubekir'in (r.a.) Namaz Kıldırması

H. Ebû Bekir bir sabah namazında Peygamber Efendimize imamlık yapma şerefine erdi. Allah Resulü son günlerinde hastalığının ağırlığı sebebiyle mescide çıkamamıştı. Cemaate namaz kıldırması için de H. Ebubekir'i imam tayin etmişti. Fakat bir ara kendisini iyi hissederek mescide çıktı.

Cömertliği

İbn Ömer anlatıyor: "Bir gün Resûlullah (sallallâhu aleyhi ve sellem) oturmuş, arkadaşlarıyla konuşuyordu. Ebû Bekir'in üzerinde yalnız bir abâ vardı. Abânın iki yakasını dikenle birbirine bağlamıştı. Derken Cibril (aleyhisselâm) indi ve Peygamberimiz'e Allah'ın selâmını ilettikten sonra 'Ya Resûlallah, Ebû Bekir'in üstündeki, yakaları dikenle birbirine bağlı olan bu abâ nedir?' dedi. Peygamber Efendimiz 'Ya Cibril, bu adam Mekk'e'nin fethinden önce bütün malını benim yolumda harcadı.' dedi. Cibril (aleyhisselâm), 'Cenâb-ı Hak tarafından kendisine selâm söyle ve

de ki: Cenâb-ı Hak: Ebû Bekir bu fakir hâli ile Benden memnun mudur, yoksa değil midir?' diye

soruyor, dedi. Bunun üzerine Efendimiz (sallallâhu aleyhi ve sellem) Ebû Bekir'e dönüp 'Ya Ebâ Bekir, Cibril (aleyhisselâm), sana Allah'ın selâmını iletir ve Cenâb-ı Hak 'Ebû Bekir, bu fakir hâli

ile Benden hoşnut mudur, yoksa değil midir?' diye soruyor.' dedi. H. Ebû Bekir ağlayarak 'Ben Rabbime nasıl darılıyorum? Ben Rabbimden hoşnutum, ben Rabbimden hoşnutum.' diyerek karşılık verdi."

Tevazu

H. Âişe ve İbn Ömer anlatıyorlar: "H. Ebû Bekir ticaretle uğraşan bir zattı. Her gün pazara

gider, alış veriş yapardı. Kendisinin bir sürü koyunu vardı. Bu koyunlar akşam ona getirilirdi.

Bazen kendisi çıkarak koyunları güder, bazen de bu işi başkası yapardı. Halife olduğu zaman o mahalleden bir genç 'Artık bizim koyunlarımızı sağmazsın.' dedi. Bunun üzerine H. Ebû Bekir: "Hayır, hayatıma yemin ederim ki onları sizin için sağacağım. Umarım ki yüklenmiş olduğum vazife daha önceki iyi ahlâkımı değiştirmeyecektir." dedi ve eskisi gibi bir müddet daha

mahallenin koyunlarını sağmaya devam etti.". Ata b. Sâib'in anlattığına göre o halife olmasına rağmen pazara gitmeye ailesinin rızkını temin için tıpkı eskisi gibi çalışmaya devam etmek istiyordu. Ama onca devlet işinin altında buna vakit ayırmak hakikaten zor bir işti. İşte bu gerçeği gören H. Ömer, yine bir gün Ebû Bekir pazara giderken sordu:

– Nereye gidiyorsun?

– Pazara!

– Müslümanların idaresini üstlendin. Pazarda ne işin var?

– Pazara gitmezsem çocukğumun yiyeceğini nasıl sağlayacağım?

– Buyur, Ebû Ubeyde'ye gidelim, o sana maaş bağlasın.

Birlikte Ebû Ubeyde'nin yanına geldiler. Ömer durumu izah edince Ebû Ubeyde (radıyallahu anh):

– Sana, muhacirlerden orta halli birinin masrafı kadar yiyecek, nafaka, ayrıca kıyık ve yazlık elbiseler takdir ediyorum. Eskittiğini getirir, yenisini alırsın, dedi.

Sabrı

Ebû Hureyre (radıyallahu anh) anlatıyor: "Bir defasında Allah Resûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem) "Bugün içinizden kim oruç tuttu?" diye sordu.

Ebû Bekir (radıyallahu anh) "Ben" dedi.

Resûlullah (sallallâhu aleyhi ve sellem) “Hasta ziyaretine gideniniz var mı?”

Yine Ebû Bekir (radıyallahu anh) “Ben” dedi.

Efendimiz (sallallâhu aleyhi ve sellem) “Hanginiz bir cenazenin teşyiinde bulundu?”

Yine Ebû Bekir (radıyallahu anh) “Ben” dedi.

Resûlullah Efendimiz en son “Bugün kim bir yoksulun karnını doyurdu?” diye sorunca,

Ebû Bekir (radıyallahu anh) “Ben” dedi.

Bunun üzerine Peygamber Efendimiz (sallallâhu aleyhi ve sellem) “Bu hasletleri bir günde kendisinde toplayan adam muhakkak Cennet’e girer.” buyurdu.

Hz. Ebubekirin ağaç dalına konan kuş karşısında söylediği şu sözlerle kulak verelim: “Ne mutlu sana! Vallahi isterdim ki ben de senin gibi ağaç dallarına konan, hiçbir hesabı ve azabı olmayan, ağaç meyvelerini yiyen ve uçup giden bir kuş olaydım. Vallahi isterdim ki herhangi bir yolun kenarında bir ağaç olaydım da yanımdan geçen develer beni ağızlarına alıp, çiğneyip yutaydılar, sonra pislik olarak çıkarıp ataydılar. Yeter ki beşer olmayaydım.”

İlk Hutbe

Hz. Ebû Bekir’in ilk hutbesi, günümüzde herkesin kabulüne vabeste olan kavram ile ‘hükümet programı’ mahiyetini taşımaktadır. O bu hutbesinde hilâfeti boyunca takip edeceği genel siyaseti kısa ve öz bir şekilde ifade etmiştir. Hutbesi şöyledir:

“Başınıza geçmiş olmam, içinizde benden iyisi yoktur demek değildir. Fakat Kur’ân-ı Kerim nâzil

olmuş, Allah Resûlü dinin hükümlerini açıklamış ve bize aklın en üstününün takva olduğunu, akılsızlığın en koyusunun da fışk olduğunu bildirmiştir. Şunu bilin ki en kuvvetliniz; benim yanımda mazlûmun hakkını kendisinden alıncaya kadar en zayıfınızdır. En zayıfınız da yanımda hakkını zâlimden alıncaya kadar en kuvvetlinizdir. Ey insanlar! Ben ancak Resûlullah’ın yoluna

tâbiyim. Ben aklıma ve arzuma göre hareket etmeye yetkili değilim. Şu hâlde ben, eğer iyi olur, iyilik edersem bana yardım ediniz. Ve eğer doğru yoldan çıkarsam beni doğru yola çağırınız. Bu sözümü söyler, kendim ve sizler için Allah’tan mağfiret dilerim.”

Hz Ebubekir’in güzel bir nasihati

“Ey Allah’ın kulları! Biliniz ki siz ne zaman biteceğini bilmediğiniz bir ömür süresi içinde gidip geliyorsunuz. Eğer siz, ömrünüzün salih amel işlerken bitmesini temin edebilirsiniz, bunu yapınız. Bunu da ancak Allah’ın yardımıyla elde edebilirsiniz. Öyleyse, ömrünüz

tamamlanmadan, kötü amellerinizle baş başa kalmadan, imkânlarınızı değerlendirip, sevaplı ameller işlemede acele ediniz. Bazıları bu imkânı başkalarına tanımış; fakat kendilerini

unutmuşlardır. Siz onlar gibi olmayınız. Çok acele ediniz! Çok acele ediniz; çünkü arkanızdan çok acele gelen ve sizi yakalamak isteyen bir düşman vardır.”

“Öyleyse, gün be gün, saat be saat çalışın. Mazlumun bedduâsından sakının. Kendinizi

ölülerden sayın ve sabredin. Çünkü, amelin sırrı sabırdır. Haram işlemekten sakının, Zira bu, fayda verir. İyi şeyleri yapın, kabul edilir. Cenâb-ı Allah’ın sizi sakındırdığı şeyden kendinizi koruyun ve size vaad ettiği rahmetini kazanmaya koşun. Anlayışlı olun. Cenâb-ı Allah, sizden öncekileri helâk etmesinin sebebini; kurtulanların da ne ile kurtulduklarını bildirmiş, kitabında helâli ve haramı, sevdiği ve sevmediği şeyleri açıklamıştır. Bu hususta elimden geleni sizden esirgemem. Yardım ancak Allah’tan istenir ve bütün kuvvet ve kudret Allah’a mahsustur.”